

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1, člana 24. i 65. stav 1. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/ 16. avgust 2010.), Odbor Centralne banke Republike Kosovo na sastanku koji je održan 30. septembra 2019. godine usvojio je:

## **PRAVILNIK O KREDITNOM REGISTRU**

### **POGLAVLJE I – OPŠTE ODREDBE**

#### **Član 1 Svrha**

1. Centralna banka Republike Kosovo (u daljem tekstu “Centralna banka”) održava i upravlja Kreditnim registrom Kosova (u daljem tekstu “Kreditni registar”) radi prikupljanja i deljenja kreditnih informacija između finansijskih institucija za potrebe unapređenja kvaliteta kredita i ostvarivanja nadzorne funkcije Centralne banke.
2. Ovaj Pravilnik reguliše prikupljanje i korišćenje kreditnih informacija putem Kreditnog registra.

#### **Član 2 Delokrug**

Ovaj Pravilnik se odnosi na finansijske institucije licencirane od strane Centralne banke za davanje kredita, uključujući sve banke i mikrofinansijske institucije i nebankarske finansijske institucije i licencirane osiguravače za bavljenje posebnim kreditnim aktivnostima.

#### **Član 3 Definicije**

1. Svi izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju isto značenje sa izrazima utvrđenim u članu 3. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama (u daljem tekstu: Zakon o bankama) i/ili kao što je definisano u nastavku za potrebe ovog pravilnika:
  - 1.1. **Kredit** – označava bilo koje zaduživanje ili direktnu ili indirektnu obavezu za davanje novca u zamenu za pravo za vraćanje isplaćenog, a još neotplaćenog iznosa, kao i na plaćanja kamate ili drugih obaveza za taj iznos, svako produženje datuma vraćanja duga, bilo koju izdatu garanciju ili kreditno pismo, i svaku obavezu da se stekne pravo na plaćanje neke sume. Izraz “kredit” takođe obuhvata podizanje iz računa ili prekoračenja. Izraz “kredit” ne obuhvata međubankarske kredite,

kupovinu dužničkih hartija od vrednosti Vlade i kupovinu svih dužničkih hartija od vrednosti na sekundarnom tržištu.

- 1.2. **Davalac kredita** – označava svaku licenciranu banku, svaku licenciranu mikrofinansijsku instituciju, licenciranu nebankarsku finansijsku instituciju za posebne kreditne aktivnosti, ili osiguravajuće društvo licencirano za posebne kreditne aktivnosti.
- 1.3. **Fizičko lice** – označava pojedinca.
- 1.4. **Lični podaci** – označava sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (“subjekat podataka”); fizičko lice čiji se identitet može utvrditi je lice koje se može identifikovati, direktno ili indirektno, naročito čiji identitet se može utvrditi na osnovu imena, identifikacionog broja, podataka o lokaciji, online identifikatora ili jednog ili više specifičnih faktora koji se odnose na fizički, psihološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog fizičkog lica;
- 1.5. **Osetljivi lični podaci** – označava lične podatke koji otkrivaju etničko ili rasno poreklo, politička ili filozofska gledišta, versku pripadnost, članstvo u sindikatu ili bilo koji podatak o zdravstvenom stanju ili seksualnom životu, svako učešće ili uklanjanje iz krivičnih ili prekršajnih evidencija zadržanih u skladu sa zakonom. Biometrijske karakteristike se smatraju i osetljivim ličnim podacima ako iste omogućuju identifikaciju subjekta podataka u vezi sa bilo kojom od gore pomenutih okolnosti u ovoj tački;
- 1.6. **Pravno lice** – označava svaku organizaciju, poslovno društvo, korporaciju, ogranak stranog poslovnog društva na Kosovu, predstavništvo stranog poslovnog društva na Kosovu, javno preduzeće prema važećem zakonu o javnim i društvenim preduzećima pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju.
- 1.7. **Poslovno društvo** – je opšti izraz koji označava i obuhvata bilo koju vrstu poslovnog društva koje je osnovano na Kosovu u skladu sa Zakonom o poslovnim društvima ili nekim drugim zakonom kao što je definisano u članu 5. stav 3. Zakona o poslovnim društvima, uključujući pojedinačna poslovanja, ograničena partnerstva, društva sa ograničenim odgovornostima i akcionarska društva.
- 1.8. **Korporacija** – označava Akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenim odgovornostima registrovano na Kosovu.
- 1.9. **Ogranak stranog poslovnog društva** – označava subjekat koji je registrovan na Kosovu za bavljenje zakonitim ekonomskim delatnostima od stranog poslovnog društva koje je osnovano u skladu sa zakonom u nadležnosti van Kosova.
- 1.10. **Podaci pravnog lica** – označava sve informacije koje se odnose na pravno lice.
- 1.11. **Kreditni izveštaj** - označava svaku pismenu ili elektronsku komunikaciju bilo koje informacije iz kreditnog registra koja se odnosi na kreditnu izloženost ili istorijat fizičkog ili pravnog lica.
- 1.12. **Korisnik kredita** – označava fizičko ili pravno lice koje preuzima kreditnu obavezu.
- 1.13. **Sukorisnik kredita** – označava fizičko ili pravno lice koje preuzima kreditnu obavezu sa drugim fizičkim ili pravnim licem.
- 1.14. **Jamac** – označava fizičko ili pravno lice koje preuzima zakonsku obavezu otplate kredita u slučaju da primarni korisnik kredita ne uspeva da otplati kredit.

- 1.15. **Subjekat podataka** – označava fizičko ili pravno lice o kome su u kreditnom registru prikupljene informacije i sastavljene u kreditnom izveštaju. Subjekat podataka se takođe odnosi i na klijenta koji je koristio kreditne usluge ili koji je aplicirao za kredit, uključujući korisnike kredita i sukorisnike kredita, jamce i druga povezana lica.
- 1.16. **Saglasnost** – označava slobodno izražavanje volje subjekta podataka date na slobodan, specifičan, informisan i jasan način putem koje on ili ona, izjavom ili jasno potvrdnom radnjom, izražava svoju saglasnost za obradu ličnih podataka koji se odnose na njega/nju.
- 1.17. **Obrada** – označava bilo koji postupak koji se vrši prema ličnim podacima automatskim ili neautomatskim sredstvima, kao: prikupljanje, registracija, organizacija, strukturiranje, čuvanje, prilagođavanje ili menjanje, povlačenje, konsultovanje, korišćenje, objavljivanje putem emitovanja, raspodela ili davanje, objedinjavanje ili kombinovanje, ograničavanje, brisanje ili uništenje.
- 1.18. **Negativna informacija** – označava informacije koje se odnose na kašnjenja u otplati kredita od strane korisnika kredita, kao i bilo koji drugi oblik povrede obaveza vezano za kredit.
- 1.19. **Pozitivna informacija** – označava informacije koje se odnose na blagovremenu otplatu kredita od strane korisnika kredita, kao i bilo koji drugi oblik poštovanja obaveza vezano za kredit.
- 1.20. **Uputstvo** – označava pisanu preporuku izdatu od strane Centralne banke koja ima opštu primenu i u celosti je obavezujuća i direktno primenljiva.
- 1.21. **Izlaganje** – označava bilo koju aktivu ili van bilansnu stavku o stanju, uključujući, bez ograničenja, bilo koji kredit ili direktnu ili indirektnu obavezu za otplatu novca u zamenu za pravo za vraćanje isplaćene i preostale sume i za otplatu kamate ili drugih troškova vezanih za ovu sumu, bilo koje odlaganje datuma za otplatu duga, bilo koja izdata garancija ili kreditno pismo, hartije od vrednosti duga i slični oblici kreditiranja ili obaveza za kreditiranje koje je banka dala klijentu, kao i akcije, učešće kapitala i drugi oblici ulaganja u pravno lice od strane banke;
- 1.22. **Alternativni podaci** – označava druge podatke o platnoj sposobnosti korisnika kredita koje su značajne u procesu davanja kredita, uključujući, ali ne ograničavajući se na podatke o uplatama za komunalne usluge, poreze, takse, struju, telefon, kao i podaci od sudova.

## **POGLAVLJE II – FUNKCIJA KREDITNOG REGISTRA I PRIRODA KREDITNIH INFORMACIJA**

### **Član 4**

#### **Funkcija kreditnog registra**

1. Kreditni registar funkcioniše kao centralizovani sistem unutar Centralne banke za prikupljanje i podelu kreditnih informacija među davaocima kredita.
2. Kreditni registar prikuplja i deli pozitivne i negativne informacije o subjektima podataka.
3. Kreditne informacije se direktno prijavljuju Kreditnom registru od strane davaoca kredita. Na osnovu ovog Pravilnika, davaoci kredita su odgovorni za tačnost i potpunost informacija prijavljenih u Kreditnom

registru i preuzimaju sve potrebne mere u tu svrhu.

4. Centralna banka nije odgovorna za način korišćenja i procene kreditnih informacija, čak i u slučajevima kada su netačne, nepotpune i zakasnele kao posledica takvog izveštavanja od strane davaoca kredita.

## **Član 5**

### **Dozvoljeno i zabranjeno prikupljanje kreditnih informacija**

1. U skladu sa ovim Pravilnikom, za svaki kredit Kreditni registar može prikupiti i čuvati najmanje sledeće informacije:
  - 1.1. Opšte identifikacione podatke, uključujući, ali ne ograničavajući se na: ime subjekta ili subjekata podataka, lični broj registracije, mesto rođenja/registracije i glavnu adresu stanovanja/poslovanja;
  - 1.2. Specifične podatke za kredit, uključujući, ali ne ograničavajući se na: jedinstveni identifikacioni broj, kreditni proizvod, odobreni iznos, relevantne datume, preostali iznos (aktivan), istorijat otplate i odgovarajuće kolaterale;
  - 1.3. Podatke o kreditnoj klasifikaciji kao što je regulisano od strane Centralne banke; i
  - 1.4. Javne kao i alternativne podatke za koje Centralna banka utvrdi da su relevantni.
2. Kreditni registar ne može prikupiti ili izveštavati nijedan od sledećih podataka za subjekte podataka:
  - 2.1. Osetljive lične podatke; i
  - 2.2. Podatke o otplaćenim kreditima nakon pet godina od datuma pune otplate, i podatke o izbrisanim kreditima iz bilansa nakon pet godina od datuma brisanja.

## **POGLAVLJE III – ODGOVORNOSTI DAVALACA KREDITA**

### **Član 6**

#### **Dobijanje saglasnosti od subjekta podataka**

1. Davaoci kredita moraju uzeti saglasnost od subjekta podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka. Kroz saglasnost subjekta podataka, davalac kredita se ovlašćuje da izvrši istraživanje, obradu i prijavljivanje informacija i podataka utvrđenih prema ovom pravilniku.
2. Davaoci kredita moraju da budu u stanju da dokazuju dobijanje saglasnosti od subjekta podataka u skladu sa stavom 1. ovog člana.
3. Obrada ličnih podataka biće urađena u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.
4. Davaoci kredita moraju preduzeti sve razumne korake kako bi se osigurali da subjekti podataka razumeju posledice davanja saglasnosti.
5. Davaoci kredita ne smeju preduzeti radnje kako bi svesno prikrili subjektu podataka značenje saglasnosti ili zahteva za saglasnost.
6. Saglasnost subjekta podataka biće validan tokom čitavog vremena važenja ugovora o kreditu, uključujući obnovljeni ugovor ili promenu uslova postojećeg ugovora.

## **Član 7**

### **Izveštavanje kreditnih informacija i standard izveštavanja**

1. Svi davaoci kredita su dužni da Kreditnom registru prijavljuju sve aplikacije za kredit i kredite izdate njihovim klijentima u skladu sa uslovima odgovarajućeg uputstva koje je izdalo Centralna banka.
2. Davaoci kredita prijaviće Kreditnom registru tačne, potpune i blagovremene informacije.
3. Ako u bilo kom trenutku davalac kredita utvrđuje da data informacija nije tačna, potpuna ili blagovremena, davalac kredita mora preduzeti sve razumne korake kako bi obezbedio tačne, potpune i blagovremene informacije i da ih dostavi Kreditnom registru.
4. Ako i nakon preduzimanja svih razumnih koraka od strane davaoca kredita ne mogu se proizvesti tačne, potpune i blagovremene informacije, davalac kredita mora odmah obavestiti Kreditni registar.

## **POGLAVLJE -IV – KORIŠĆENJE KREDITNIH INFORMACIJA**

### **Član 8**

#### **Pristup kreditnim izveštajima**

1. Sledećim subjektima je dozvoljen pristup u kreditnim izveštajima od strane Kreditnog registra:
  - 1.1. Davaoci kredita;
  - 1.2. Subjekti podataka koji mogu pristupiti svojim kreditnim izveštajima;
  - 1.3. Centralna banka, u skladu sa ovim Pravilnikom i zakonima, propisima i ostalim uputstvima; i
  - 1.4. Ostali subjekti ovlašćeni zakonom.

### **Član 9**

#### **Korišćenje kreditnih izveštaja**

1. Subjektima kojima je dozvoljen pristup kreditnim informacijama:
  - 1.1. koristiće kreditne izveštaje samo u svrhu za koju su dobijene i ni za šta drugo; i
  - 1.2. neće deliti kreditne izveštaje trećim stranama, osim ako je to predviđeno zakonom ili nalogom nadležnog suda.
2. Davaoci kredita su dužni da uzimaju kreditni izveštaj za svakog klijenta čije uzimanje je obavezno prema kreditnim uslovima, u sledećim okolnostima:
  - 2.1. pre izdavanja kredita;
  - 2.2. obnovom ili povećanjem kredita; i
  - 2.3. izmenom kreditnih uslova.

## **Član 10**

### **Razmena kreditnih informacija**

Razmena kreditnih informacija sa odgovarajućim institucijama na međudržavnom nivou može se desiti u skladu sa članom 74. Zakona o Centralnoj banci kao i relevantnim zakonima koji se primenjuju u Republici Kosovo, ako je Centralna banka potpisala memorandum o razumevanju ili neki drugi sporazum za razmenu informacija sa nekom drugom odgovarajućom institucijom u toj stranoj zemlji.

## **POGLAVLJE -V – PRAVA SUBJEKATA PODATAKA**

### **Član 11**

#### **Prava subjekata podataka**

1. Subjekti podataka čuvaju svoje pravo na privatnost podataka u skladu sa zakonom.
2. Davaoci kredita i Centralna banka obezbediće sažetak prava subjekta podataka. Na osnovu ovog Pravilnika, na zahtev subjekta podataka, ovaj sažetak sadržiće najmanje:
  - 2.1. Pravo fizičkog lica za dobijanje kreditnog izveštaja jednom godišnje bez naknade i dodatne kreditne izveštaje nasuprot naknadi koju odredi Centralna banka; pravo pravnog lica za dobijanje kreditnog izveštaja nasuprot naknadi koju odredi Centralna banka;
  - 2.2. Pravo subjekta podataka da osporava kreditne informacije i/ili pravo na podnošenje žalbe u skladu sa Pravilnikom CBK-a o unutrašnjem procesu za obradu žalbi.
  - 2.3. Pravo na privatnost podataka u skladu sa stavom 1. ovog člana.
  - 2.4. Pojašnjenje svih oblasti podataka uključenih u kreditnom izveštaju.
3. Subjekti podataka imaju mogućnost da zatraže kreditne izveštaje od odgovarajućih davaoca kredita ili od Centralne banke. Davaoci kredita preduzeće sve potrebne mere kako bi osigurali da su u stanju da prihvate na odgovarajući način zahteve subjekata podataka za kreditne izveštaje. Davaoci kredita prijaviće zahteve subjekata podataka o kreditnim izveštajima Centralnoj banci u roku od tri (3) radna dana od prijema takvog zahteva. Kreditni izveštaj biće obezbeđen subjektu podataka koji podnosi zahtev, najkasnije pet (5) radnih dana nakon prijema zahteva od Centralne banke.
4. Subjekti podataka imaju pravo da zatraže dopunu, ispravku ili brisanje svojih kreditnih informacija.
5. I Centralna banka i davaoci kredita će biti obavesteni o zahtevu subjekta podataka o dopuni, ispravci ili brisanju kreditnih informacija.
  - 5.1. Subjekt podataka mora prvobitno da pokušava rešavanje spora o kreditnoj informaciji sa odgovarajućim davaocem kredita putem podnošenja zahteva i/ili žalbe.
    - 5.1.1. Davalac kredita će razmotriti i odgovoriti na zahtev za ispravku, dopunu, brisanje u roku od pet (5) dana od njegovog prijema, a na žalbu će odgovoriti u roku od petnaest (15) dana po njenom prijemu, uključujući i bilo koje odlaganje roka u skladu sa Pravilnikom CBK-a o unutrašnjem

procesu za obradu žalbi.

5.1.2. Subjekt podataka potvrdiće slaganje ili neslaganje sa odgovorem davaoca kredita.

- 5.2. Ako rešenje iz stava 5. tačka 5.1.1. ovog člana je nezadovoljavajuće za subjekta podataka, u tom slučaju, subjekt podataka može pisanim putem obavestiti Centralnu banku o zahtevu i/ili žalbi. Centralna banka će razmotriti slučaj i odgovoriće subjektu podataka u skladu sa Pravilnikom CBK-a o unutrašnjem procesu za obradu žalbi.
- 5.3. Ako subjekt podataka je nezadovoljan konačnim rešenjem iz tačke 5.2. stav 5. ovog člana, i/ili ako njegov/njen zahtev nije predmet razmatranja od strane CBK-a, subjekt podataka može upotrebiti odgovarajuća pravna sredstva predviđena važećim zakonodavstvom.
- 5.4. Centralna banka će voditi beleške o svim spornim kreditnim informacijama.
6. Dok odgovor prema jednom zahtevu još nije dat, odgovarajući kreditni izveštaj mora imati napomenu koja obeležava spornu informaciju koja je pod istragom, u skladu sa uslovima odgovarajućeg uputstva koje je izdalo Centralna banka.
7. Ovaj član neće eliminisati ili zameniti zahteve za otkrivanje informacija subjekta podataka prema bilo kom drugom važećem zakonu ili propisu.

## **POGLAVLJE VI – NAKNADE**

### **Član 12**

#### **Naknade**

1. Centralna banka će davaocima kredita odrediti razumne naknade za učešće u Kreditnom registru i za tražene kreditne izveštaje.
2. Centralna banka će subjektima podataka odrediti razumne naknade za tražene kreditne izveštaje, izuzev kreditnog izveštaja koji se jednom godišnje daje bez naknade na zahtev fizičkih lica.

## **POGLAVLJE -VII – KAZNE**

### **Član 13**

#### **Primena, korektivne mere i građanske kazne**

1. Svaka povreda odredaba ovog pravilnika biće predmet korektivnih i kaznenih mera, kao što je predviđeno Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, kao i Zakonom o osiguranjima.
2. Povrede koje mogu rezultirati administrativnim novčanim kaznama uključuju, ali nisu ograničene na:
  - 2.1. neuspeh za izveštavanje kreditnih informacija;

- 2.2. zakasnelo izveštavanje kreditnih informacija;
  - 2.3. izveštavanje netačnih kreditnih podataka;
  - 2.4. zloupotreba kreditnih izveštaja od strane davaoca kredita;
  - 2.5. neovlašćeno otkrivanje kreditnih informacija.
3. Kazne utvrđene prema ovom članu ne isključuju sprovođenje krivičnog ili građanskog postupka u skladu sa važećim zakonodavstvom.

## **POGLAVLJE VIII – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Član 14**

#### **Prelazne odredbe**

Odredbe uputstva o kreditnom registru koji je usvojen 30. aprila 2018. godine, a koje nisu u suprotnosti sa ovim pravilnikom, primenjivaće se na odgovarajući način do donošenja novog uputstva o kreditnom registru.

### **Član 15**

#### **Publikacije**

Centralna banka, u statističke i istraživačke svrhe, može u potpunosti ili delimično objaviti čuvane informacije u Kreditnom registru, garantujući njihovu anonimnost, bez izdvajanja određenog davalaca kredita ili korisnika kredita.

### **Član 16**

#### **Uputstvo**

Centralna banka će doneti uputstvo za primenu svojih odgovornosti u skladu sa ovim Pravilnikom.

### **Član 17**

#### **Stavljanje van snage**

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, stavlja se van snage Pravilnik o kreditnom registru usvojen 24. februara 2012. godine.

### **Član 18**

#### **Stupanje na snagu**



Ovaj pravilnik stupiće na snagu petnaest (15) dana od dana njegovog usvajanja.

Flamur Mrasori

Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosovo